

SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ SEKÄ ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ VUODELTA 2021

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt 20.11.2018 hallintosäännössä edellytetyn kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on valvonut, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on toiminut kaupunginvaltuuston hyväksymän Helsingin kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -asiakirjan, vahvistetun talousarvion, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden, eettisten periaatteiden (Khs 28.10.2019, §722) sekä hyväksymänsä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen mukaisesti ja ohjannut sen toimintaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimeenpanon valvonnasta. Toimialan johto vastaa siitä, että sisäisen valvonnan vastuut on asianmukaisesti määritelty ja viestitty henkilöstölle. Johdon vastuulla on myös huolehtia siitä, että esimiehet ovat ammattitaitoisia ja toimivat lakien, säädösten ja kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Esimiesten vastuulla on huolehtia siitä, että lakeja, säädöksiä ja kaupungin ohjeita noudatetaan käytännössä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta koordinoidaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hallinnon talous- ja suunnittelupalveluissa. Talous- ja suunnittelupalvelujen suunnittelupäällikkö ja riskienhallinnan asiantuntija vastaavat toimialan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan koordinaatiosta lautakunnan hyväksymän riskienhallinnan kuvauksen ja muiden kaupungin ja toimialan linjausten mukaisesti. Lisäksi he vastaavat riskienhallintaan liittyvästä tuesta toimialan johdolle sekä toimialan riskienhallinnan kuvauksen ja muiden riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien suunnitelmien, ohjeiden ja analyysien valmistelusta.

Toimialan riskit kartoitetaan vuosittain. Riskeille valitaan omistajat ja päätetään siitä, miten riskeihin vastataan ja miten niiden kehitystä seurataan. Riskien omistajien vastuulla on riskin hallintatoimenpiteiden laatiminen ja niiden toteutumisen seuranta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen arviointi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on arvioinut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä, toimeenpanoa ja toimivuutta toimialan tasolla. Arviointi perustuu kypsyysarvioon ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan muistilistaan.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytila arvioidaan hyväksi asteikolla hyvä/tyydyttävä/parannusta vaativa.

Toteutuneet merkittävät riskit

Korona-pandemiolla tulee olemaan pitkäaikaisia vaikutuksia kaupungin ja toimialan talouteen. Pandemia on aiheuttanut oppimisvajetta erityisesti niille lapsille ja nuorille, joilla oli jo valmiiksi haasteita oppimisessa. Koronatilanteen pitkittyessä tuen tarvetta on havaittu myös oppilailla, joilla ei muutoin olisi tuen tarvetta. Oppimisvajeella ja hyvinvointivajeella voi olla pitkäaikaisia vaikutuksia monen lapsen ja nuoren tulevaisuuteen.

Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuushaasteet ovat jatkuneet vuoden 2021 aikana, vaikka hallintakeinoja on toteutettu. Korona- tilanne on aiheuttanut lisähaastetta varhaiskasvatuksen henkilöstön saantiin. Varhaiskasvatuksen opettajien kelpoisuustilanne on kehittynyt viime vuodet huonoon suuntaan. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa on pulaa myös lastenhoitajista. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa henkilöstövaje on kriittinen ja voi pahimmassa tapauksessa johtaa siihen, että palvelua ei voida tarjota ruotsiksi kaikille halukkaille, kuten lainsäädäntö edellyttäisi. Kelpoisuusvaatimukset täyttävästä henkilöstöstä on pulaa myös suomen- ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa. Henkilöstön saatavuusongelmien ennakoidaan jatkuvan myös tulevaisuudessa.

Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta

Varhaiskasvatuksen lakisääteiset kelpoisuusvaatimukset täyttävästä henkilöstöstä ja perusopetuksessa pätevistä opetushenkilöstöstä sekä koulupsykologeista on edelleen pulaa. Lainsäädäntömuutokset henkilöstömitoituksesta vaikeuttavat tilannetta tulevaisuudessa. Saatavuusriskiä hallitaan muun muassa tehokkaalla rekrytointimarkkinoinnilla ja tarjoamalla täydennyskoulutusta omalle henkilöstölle.

Alueiden erilaistuminen ja lasten ja nuorten syrjäytymiskehitys on tunnistettu merkittäväksi riskiksi, jota pitkittyvä koronatilanne kasvattaa edelleen. Riski koskee koko kaupunkia ja monia hallintakeinoja toteutetaan eri hallintokuntien yhteistyönä muun muassa harrastusten ja kaavoituksen osalta. Alueiden erilaistuminen kuormittaa myös koulujen henkilöstöä.

Toimitilojen huonoon kuntoon liittyvät riskit ovat pienentyneet vuoden 2021 aikana, kun toimiala on vastaanottanut useita uusia tiloja. Edelleen tiloihin liittyvinä merkittävänä riskeinä voidaan pitää kiinteistöjen heikkoa ylläpitoa ja tilojen puutteita koskevien ilmoitusten pitkiä vasteaikoja. Lopullinen vastuu toimitilojen kunnossapidosta ja laadusta kuuluu kaupunkiympäristön toimialalle, joka on tilojen omistaja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ja kehittäminen

Henkilöstön saatavuuteen liittyvien riskien hallintaa tullaan edelleen kehittämään vuoden 2022 aikana. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan välistä yhteistyötä lisätään toimitilojen riskienhallinnassa. Toimialan ennusteraportointia uudistetaan ja raportointiin on tulossa oma osuutensa sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta viedään kiinteämmin osaksi johtamistyötä.

Liite 13

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Laatija

27.1.2022
